Les 1.3

Taken in onze groep

Doel Blok 1

Groepsvorming en een positief sociaal klimaat, waar leerlingen zich mede verantwoordelijk voor voelen.

Leskern

De leerlingen worden mede verantwoordelijk gemaakt voor de gang van zaken in de klas. Ze bedenken taken die ze zelf kunnen uitvoeren in de klas.

Woorden

helpen, de taak

Hulpzinnen

- Wil je mij helpen?
- Ja, ik wil je helpen!
- Kan ik je helpen?

Materialen

- Illustratie Zoek iemand die zonder werkblad
- Werkblad Taken
- Een kaartje of strook papier om een afspraak te noteren

Voorbereiding

- Lamineer de kaartjes van het werkblad Taken. De oudere leerlingen kunnen foto's maken van taken.
- Zorg voor materialen die nodig zijn bij de taken in uw groep (bijvoorbeeld een bezem om de vloer te vegen, een blik en veger/ een gieter om de planten mee water te geven, een afwasborstel, of een doek om de tafels mee schoon te maken)
- BMaak het takensysteem zichtbaar d.m.v. een takenbord (taken op een prikbord, met naam leerling) of een taken-lijn (taken aan de lijn, wasknijpers versierd met naam).
- Zet muziek klaar om op rond te lopen.

Agenda

- **Binnenkomer**
- **Wat gaan we doen en leren?**
- **Wil je mij helpen?**
- **Taken bedenken**
- **Wie doet wat?**
- **Wat hebben we gedaan en geleerd?**
- **Afsluiter**

Binnenkomer

Wie heeft weleens geholpen

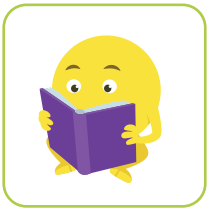
Laat de materialen zien die u verzameld heeft. *Wie* **helpt** *wel eens iemand?* Laat met de attributen voorbeelden zien van helpen: een tas dragen, afdrogen, vegen, een schoen voor iemand strikken. Doe de handelingen eerst zelf voor. Bedenk afhankelijk van het niveau van uw groep welke activiteit u nu als binnenkomer kiest:

Binnenkomer 1:

U gaat Ga staan als doen. Kies om te oefenen twee eenvoudige vragen, bijvoorbeeld
Ga staan als je een jongen bent
Ga staan als je een spijkerbroek aan hebt.
En ga vervolgens over op de volgende vragen:

- Ga staan als je weleens helpt met vegen (laat het vegen zien met de bezem)
- Ga staan als je helpt met afwassen (laat het afwassen zien met de afwasbostel)
- Ga staan als je weleens helpt met aankleden (doe (alsof) een rits dicht bij een leerling)
- Ga staan als je weleens helpt met boodschappen doen (laat een tas zien)
- Ga staan als je weleens iemand helpt met een som (laat een rekenschrift)

Binnenkomer 2:
Laat de illustratie zien van de werkvorm Zoek iemand die zonder werkblad. *We doen het spelletje Zoek iemand die.* Demonstreer eventueel nog een keer de bedoeling met twee leerlingen. De rest van de groep kijkt toe.
Zet muziek op, tijdens de muziek lopen de leerlingen door de klas.
Stop de muziek en zeg: *Zoek een maatje.* Laat de leerlingen hun hand in de lucht doen zoals op de illustratie en naar elkaar toelopen. De leerlingen doen de opgestoken handen tegen elkaar aan en begroeten elkaar, waarbij ze hun handen weer omlaag doen.
Vraag de leerlingen elkaar nu om de beurt te vertellen over een situatie waarbij ze iemand een keer geholpen hebben. Dit kan gaan over helpen in de klas of buiten de school. Wanneer ze dit nog niet aan elkaar kunnen vertellen beelden de leerlingen het uit (eventueel met gebruik van de attributen).
Wanneer de muziek weer begint nemen de leerlingen afscheid van elkaar: *Dag*!

Wat gaan we doen en leren?

Haal op waar dit blok over gaat en waar de vorige les over ging aan de hand van de Vreedzame Schooltafel of de Blokposter.
Vandaag bekijken we hoe we allemaal kunnen mee helpen in onze klas. Er moet van alles gebeuren om er een gezellige groep van te maken. Er zijn allerlei **taken** *te doen. Als iedereen mee helpt doet iedereen een beetje.*
Neem de agenda door en vraag of iedereen akkoord is.

Wil je mij helpen?

Bedenk een paar handelingen waarbij u hulp van een leerling kunt gebruiken, zoals een veter die in de knoop zit, een pot waarvan u de deksel niet open krijgt, een rits die niet open gaat, of iets van een hoge plank moeten pakken.

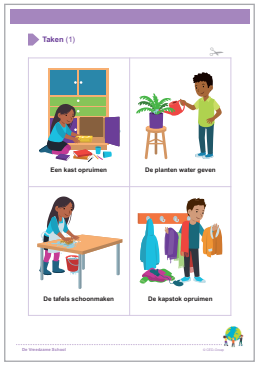
De leerlingen zitten in de kring.
Vraag een leerling om hulp bij een van de dingen die u van te voren heeft bedacht (zie voorbereiding). Gebruik de hulpzin: **Wil je mij helpen?** Bedank de leerling met een opsteker.
Neem een tweede situatie waarin een andere leerling u kan helpen. *Wil je mij helpen?*
Bedank ook deze leerling met een opsteker.
Laat nu een derde leerling u helpen en laat met de tekstwolk zien wat de leerling kan zeggen: **'Ja, ik wil je helpen!'**

Keer het dit keer om. Laat een leerling iets doen waar het zelf niet uitkomt (bijvoorbeeld: hoog iets van de kast pakken. Laat de leerling het proberen en biedt uw hulp aan met de hulpzin: **Kan ik je helpen?**
Het is fijn om elkaar te helpen. Je kunt hulp vragen (Wil je mij helpen?) En je kunt hulp geven (kan ik je helpen?) Samen kunnen we meer!
Maak hierover indien nodig een nieuwe afspraak met de groep. Pak een kaart of strook voor een afspraak en vraag: *Hoe willen wij dit in onze groep? Kunnen we hierover een afspraak maken?* Bijvoorbeeld: Wij helpen elkaar! Met als illustratie twee (helpende) handen. Hang de afspraak bij de afspraken die al gemaakt zijn in de vorige les.

Taken bedenken

Jullie kunnen ook helpen bij **taken** *in de klas. Een taak is werk dat je moet doen. Als iedereen mee helpt doet iedereen een beetje.* Noem een voorbeeld van een taak, zoals bijvoorbeeld de vloer vegen. Laat hierbij een bezem zien.
Laat de foto's zien in de lesondersteuning met voorbeelden van taken.
Geef denktijd bij de vraag: welke taken zijn er te doen in onze groep?

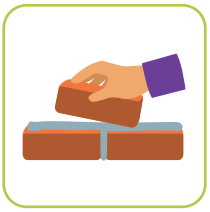
Laat leerlingen elkaar de beurt geven met de Vreedzame Schoolbal en laat ze taken noemen (of dingen aanwijzen die met een taak te maken hebben) die in de klas moeten gebeuren. Vraag daarbij steeds een leerling een attribuut te pakken dat verwijst naar de taak. Leg dit voorwerp in de kring. Wat moet er gedaan worden als je de vloer moet vegen? Afhankelijk van het niveau van uw groep doet u de handelingen eventueel voor. Ook kunt u gebruik maken van de illustraties bij de taken van werkblad Taken.
Wanneer het bedenken van taken nog te moeilijk lijkt, kunt u ze zelf aanbieden of in de komende week laten ontstaan (zie de vervolgactiviteit na deze les).

Wie doet wat?

Dit onderdeel kunt u ook op een ander moment laten plaatsvinden.
We gaan nu de taken verdelen. Wie wil welke taak doen?
Geef de leerlingen denktijd.
Iedere leerling krijgt een knijper met zijn naam erop. Nodig de leerlingen (om de beurt of in tweetallen) uit om hun knijper bij het voorwerp van de taak te leggen, die zij willen uitvoeren. Benoem steeds waar de leerling voor kiest: Soufian wil helpen met vegen. Gebruik waar mogelijk de hulpzinnen.
Als iedereen aan de beurt is geweest, bedenk u met de leerlingen hoe de taken zo goed mogelijk verdeeld kunnen over tweetallen of groepjes. Check of iedereen akkoord is met de verdeling. Vertel dat iedereen een keer voor de taken aan de beurt komt.
Vraag tot slot wie er wil helpen om de taken zichtbaar te maken in de klas.

Wat hebben we gedaan en geleerd?

Vat samen: *We hebben nu de afspraak dat we elkaar gaan helpen in de klas (laat hierbij de afspraak zien). En iedereen gaat helpen met de taken. Zo wordt onze groep een gezellige groep (wijs naar de taken en de knijpers).*
Vraag tot slot wat er van de les zichtbaar gemaakt moet worden op de Blokposter (bijvoorbeeld de handen die ook op de afspraak staan) of op de Vreedzame Schooltafel (u kunt bij de tafel de taken zichtbaar maken deze week). Noteer ook de hulpzinnen (evt. in spreekwolkjes) op de Blokposter.

Afsluiter

Doe een afsluiter, bijvoorbeeld onderstaande.

Verstoppertje
Twee leerlingen hebben met u vooraf twee voorwerpen verstopt, zonder dat de anderen dat kunnen zien (de voorwerpen heeft u vooraf aan de groep laten zien). De rest gaat stil zoeken naar het eerste voorwerp. Zodra een leerling weet waar een het ligt, gaan ze stil op hun stoel zitten. Als de meerderheid weer zit, wijst de verstopper één van hen aan, om het voorwerp te pakken. Idem met het tweede voorwerp.

Leerkrachtgedrag

- Gebruik de hulpzinnen zoveel mogelijk.
- Geef opstekers aan leerlingen die elkaar helpen, benoem hierbij expliciet welk gedrag helpend is.
- Besteed regelmatig aandacht aan het uitvoeren van de taken.
- Herinner leerlingen in het begin eventueel aan hun taak, maar doe dit niet te lang.
- Bepaal wanneer de taken rouleren en hoe dat gebeurt.
- Er kunnen door het jaar heen nieuwe taken bedacht worden.
- Er zijn leuke en minder leuke taken. Ga indien nodig met leerlingen na hoe minder leuke taken toch leuk kunnen worden.
- Een leerling die later instroomt in het jaar kan de eerste periode mee doen in een taak van een groepje of een taak doen samen met een leerling die al langer in de groep aanwezig is. Zorg dat de leerling hierin meteen meegenomen wordt. Hierdoor krijgt het meteen het gevoel ‘nodig’ te zijn door een steentje bij te dragen in de groep.

Vervolgactiviteiten

- Maak met een paar leerlingen, een takenbord in de klas waarop de taken van de leerlingen te zien zijn.
  U kunt hierbij gebruik maken van de illustraties van de het werkblad Taken. U kunt ook foto’s (door leerlingen laten) maken van de verschillende taken.
  Hang de illustraties van de taken die gekozen zijn op een bord, zodat de leerlingen hun knijper eraan kunnen hangen.

- Wanneer het tijdens de les te moeilijk bleek om taken te bedenken, kunt u gaandeweg de week taken laten ontstaan. Zodra er iets gebeurt dat structureel moet gebeuren in de klas en waarvan de uitvoering door leerlingen kan gebeuren, maakt u dit bespreekbaar. Vraag op dat moment: Wie wil hierbij helpen? Zullen we hier een taak van maken? U hangt dan op dat moment een illustratie of foto van de taak op met een knijper van de leerling die de taak gaat uitvoeren. Zo groeit de lijst gedurende de week van zelf.

- Bepaal een moment waarop het uitvoeren van de taken geëvalueerd wordt, bijvoorbeeld op vrijdagmiddag. Is iedereen tevreden over de manier waarop de taken worden uitgevoerd? Is iedereen tevreden over de eigen taak? Is er voldoende medewerking van anderen?
  Door de taken regelmatig met de leerlingen te evalueren benadrukt u dat iedereen mede verantwoordelijk is voor het reilen en zeilen in de groep.
  Besteed aandacht aan de samenwerking tussen de leerlingen die samen een taak hebben.